

Veldwaarnemingen XXIII

Verzameld door Jaap Taapken

Parelduiker

21-12 & 4-1 1 ex. Baggerhaven, Kesteren (drs M. T. Jansen).

Dodaars

16-12 1 ex. Noorderkanaal, Berghsluis, Rotterdam (mevr. Gipon-Kershen); 6-1 1 ex. in slootje bij Roermond (Minkenberg); 26-1 1 ex. duinwaterleiding, Den Haag (Ros).

Jan van Gent

22-2 1 ex. 2e zomerkleed Eemmond (Van Riessen, M. Boer).

Aalscholver

19-1 1 ex. Lonnekermeer onder Hengelo O., wordt hier zelden gezien (W. de Boer).

Roerdomp

17-11 1 ex. Schardam N.H. (P. de Vries); 1-12 1 ex. Eempolders (Wijsman); 8-12 & 21-12 1 ex. ZW van R'dam (Vestergaard, Klaar, Vis, v. d. Weerd); 31-12 1 ex. Bergse Pad, Ankeveen (Frieswijk).

Ooievaar

13-7 2 ex. bij Woerden (Wijsman); 15-12 1 ex. overzwevend r. Z. boven zeereep Schouwense duinen, Zierikzee (R. ten Kate); 9-2 1 ex. overvl. r. ZW. 2 km ten Z. Wolfaartsdijk, Zuid-Beveland (Tonino); 2-3 4 ex. overvl. r. W Bilthoven (Dr. de Lange).

Lepelaar

14-11 1 ex. bij Nieuwe Niedorp (A. Wit); 16-12 vermoedelijk 1 ex. langs spoorlijn Amsterdam-W. (J. J. Smit); 20-12 1 ex. langs spoorlijn Delft (Van der Laan); 22-12 2 ex. inlaag Koudekerke, Haamstede, 29-12 nog 1 ex. aldaar (R. ten Kate, Viergever); 16-2 & 9-3 1 ex. IJsselmeerkust, Eemmond (Frencken); 1-3 8 ex. Eempolders (Dr. J. A. Smits).

Wilde Zwaan

29-11 6 ex., 3-12 2+4 ex. bij Kamerik U. (Nap); 22-12 13 ex. (w.o. juv.) Oude IJssel, Drempt-Doesburg (Lucassen); 11-1 3 ad. & 2 juv. Schinnen L. (W. de Veen).

Kleine zwaan

23-12 6 ex., 30-12 13 ex. (5 juv.) op de Braakman (Tonino).

Kolgans

25-12 $\pm$ 200 ex. Noorderleeg,

26-12 $\pm$ 60 ex. Dijkshorne bij Westhoek ten N van Harlingen (V. d. Veen); 25-1 21 ex. overvl. A'damse waterleidingduinen r. ZW. (Mulder); 26-1 $\pm$ 300 Kol- en Brandganzen (Brandganzen in minderheid), Knardijk; 8-2 $\pm$ 300 ex. Eempolders (Dr. J. A. Smits); 12-2 $\pm$ 75 ex. aldaar (Schipper); 23-3 $\pm$ 300 ex. langs Knardijk, Oost Flevoland (Dr. J. A. Smits).

Rietgans

20 & 21-12 300 à 350 ex. op weilanden in Gaasterland (Mulder, Philippona); 28-2 $\pm$ 30 ex. r. Z. bij Lek, omg. Culemborg (M. Boer).

Kleine rietgans

15-12 400 à 500 ex. w.o. 25 Brandganzen bij Bolsward, $\pm$ 400 ex. bij Workum (V. d. Veen); 22-12 1 ex. Afsluitdijk (Draaijer, Ouwenel); 23-12 1 ex. tussen Kolganzen te Nijbeek, Fr. (Mulder, Philippoener); 25-12 4 ex. Noorderleeg Fr. (van der Veen).

Rotgans

21-11 360 ex. bij Goesse Sas, Z.d.-Beveland (Tonino); 23-12 3 ex. Anjum (Draaijer, Ouwenel); 12-2 $\pm$ 60 ex. Eempolders (Schipper).

Canadese gans

25-1 opvallende ganzentrek r. ZW. A'damse waterleidingduinen, 4 maal 1 troep overtrekkend. In één troep van $\pm$ 80 ex. (w.o. Kolganzen) bevonden zich tenminste 5 of 6 Canadese ganzen (Mulder).

Krakeend

27-10 2 ex. Welplaat (Steinhauzer, Klaar, Vestergaard); 6-11 1 ex. Voorne (Vos, Visser); 26-11 3 ♀♀ Hengstdijk, Zeeuws-Vlaanderen, 8-10 3 ♀♀ (2 + later 1) Oost-Flevoland (Tonino).

Smient

9-2 ♂ tussen Wilde eenden, Lonnekermeer onder Hengelo O., ongewoon hier (W. de Boer).

Pijlstaart

8-2 ♂ Lonnekermeer onder Hengelo O., ongewoon hier (W. de Boer).

Krooneend

16-3 2 ♂ ♂ 3 km ten W. van

Elburg, IJsselmeer (Dr. J. A. Smits); 21-3 ♂ + ♀ Loosdrechtse Plassen (Schipper, Sloof, Van Riessen).

Witoogeend

10-11 1 ex. ZW. van R'dam (Vestergaard & c.s.); 20-4 ♂ en ♀ langs Knardijk (Dr. G. A. Brouwer, P. E. Brown, Zweeres).

IJseend

8-10 ♀ buitenwater Braakman (Tonino); 3-12 en 5-12 resp. 1 ♀ en 1 juv. + 1 ♀ Buitenhaven IJmuiden (J. Bakker); 22-12 2 ex. Brielse Gat (Vestergaard en c.s.); 28-12 4 ♀♀ en 3 juv. Braakman (Tonino); 29-12 ♀ Brielse Meer (V. d. Veen, Vuijk); 30-12 2 ♀♀ Braakman (Tonino); 4-1 ♀ Noordpier strand IJmuiden (de Wilde); 5-1 ♀ Noorderpier IJmuiden (Borstlap); 11-1 5 ex. tussen pieren van IJmuiden, zaten hier al enige tijd (Philippona, Zomerdijk); 15-12 ♀ IJsselmeer, Makkum, 2 ex. IJsselmeer, Kornwerderzand (V. d. Veen).

Eidereend

22-9 6 ex. „De Beer” (Vestergaard & c.s.); 20-11 3 ex. (2 ♂♂ eclips, 1 ♀) bij Uitdam N.H. op IJsselmeer (M. Bakker); 20-11 ♂ Schelphoek, Schouwen, 22-12 9 ♀♀ of juv. Oosterschelde voor Burghsluis, 26-12 ♀ Oosterschelde voor Flauwersinlaag (Viergever); 22-12 38 ex. „De Beer” (Vestergaard & c.s.); 29-12 3 ex. (2 ♂♂ eclips, 1 ♀) nabij Uitdam N.H. IJsselmeer (M. Bakker); 22-12 en 24-12 $\pm$ 75 ex. (alle ♀♀ en juv.) Afsluitdijk (Draaijer, Ouwenel); 4-1 72 ex., w.o. veel juv. enkele ♀♀ IJmuiden (de Wilde); 1-3 ♂ havenmond Harderwijk (Jansen & Jansen Jr.).

Grote zaagbek

1-12 1 ex. Lonnekermeer onder Hengelo O., hier een bijzonderheid (W. J. Kippers); 12-1 $\pm$ 10 ex. Oude IJssel, Drempt-Doesburg (Lucassen).

Middelste zaagbek

20/22-8 ♀ wadkant, Vlieland, zie ook jrg. 5, p. 74 (Dijkema).

Zeearend

3-1 2 ex. bij Beetsterzwaag (Philippona).

Wouw

24-12 1 ex. bij Nunspeet, gevorkte staart, geelbruine kleur, gemakkelijk herkenbaar (Van Orden); 5-3 1 ex. te Ommen (van Elburg).

Morinelpluvier

6-10 3 ex. „De Beer” (Vos, Visser).

Scholekster

12-1 $\pm$ 6000 ex. „De Band” Fr. (V. d. Veen).

Kluut

22-12 2 ex. Burghsluis, 1 ex. Westenschouwen (R. ten Kate, Viergever); 11-1 6 ex. „De Beer” (Ouweneel); 23-3 2 ex. Knardijk, Oost Flevoland (Dr. J. A. Smits); 20-4 770 ex. tussen Lelystad-Harderwijk, Elburg (Dr. G. A. Brouwer, P. E. Brown, Zweeres).

Grauwe franjepoot

2-10 1 ex. opgespoten terrein A'dam W. (M. Bakker); 7-10 1 ex. ZW. van R'dam (Vestergaard & c.s.).

Kemphaan

9-2 1 ex. 2 km Z. Wolfaartsdijk, Zuid-Beveland (Tonino).

Zwarte ruiter

9-2 1 ex. zwemmend over sloot Kruiningen (Tonino).

Witgatje

5-1 2 ex. trachten te overwinteren te Schinnen L., dagelijks te zien op Geleenbeek, sept.-okt. 10-12 ex. op oeverlengte van enkele km (W. de Veen).

Grutto

15-2 3 ex. opspuitterrein Amsterdam W. (M. Bakker).

Bokje

13-1 1 ex. bij Nunspeet (A. Smit).

Burgemeester

22-12 1 ex. (1e winterkleed) „De Beer” (Vestergaard & c.s.).

Visdief

3-11 2 ex. „De Beer” (Vestergaard, v. d. Weerd, Vis, Rijdsdijk, Klaar); 4-11 2 ex. Hoek van Holland (Ouweneel).

Grote stern

4-11 1 ex. „De Beer” (V. d. Velden, v. d. Beek, Ouweneel).

Turkse tortelduif

April, mei, juni 1 of 2 ex. Hengelo O. (Luiken, ter Kuile, v. Eck); 1-12 1 ex. Harderwijk,

station, 4 ex. Hierden Herv. Kerk, 2 ex. dorp Putten (Dijkema); 12-12 koerend en baltzend te Amersfoort (Trinks); 27-12 dood ex. Zuiderzeestraatweg, Harderwijk (Zandbergen); 28-12 32 ex. Venlo, volgens zeggen daar soms 54 tegelijk gezien (Dalenoord); vanaf 30-12 elke dag een paar maal 1 ex. op wintervoer, was al enige weken af en toe in de buurt gezien, maar niet herkend, Beverwijk (W. J. J. O. de Wilde); 15-2 1 ex. bij graansilo, 1-3 4 ex., 8-3 2 ex., 16-3 2 ex. nabij Almelo O. (Mr. Maaldrink).

Ijssvogel

24-11 1 ex. Rode Vaart (Vestergaard & c.s.); 9-12 2 ex. Belfeld L., 25-12 1 ex. boven kanaal te Kelpen L. (Minkenberg); 29-12 1 ex. „Hondringen”, De Bilt (Schreuder), 1 & 2-1 1 ex. Pomonaplein, Den Haag (P. Lina); 12-1 1 ex. bij Horn L. (A. B. de Ree); volgens schr. gedat. 1-2, zo nu en dan Ijssvogels bij vijvers van Leidse Hout, Leiden en „Oud-Poelgeest”, Oegstgeest (Dr. H. Zwanenburg); deze winter 1 ex. plantsoenenvijvers te Alkmaar (med. Braaksmas); 2-3 1 ex. De Bilt (Baron Van Lynden, med. Braaksmas).

Ransuil

9-3 slaappleats van 7 ex. Wormerpolder, tussen Zaandijk en Purmerend (B. T. v. d. Berge).

Velduil

24-10 1 ex. Posthuis, Vlieland (Taapken); 4-11 2 ex. Hoek van Holland (Ouweneel); 23-12 1 ex. Braakmandijk (Tonino).

Nachtzwaluw

Juli en aug. '57 regelmatig 2 ex. Bos van Wilking, gem. Hontenisse geen nest gevonden (Enkelaar).

Grote bonte specht

Trekkers: 12-10 1 ex. Beemster (P. de Vries); 10-11 1 ex. te Werkendam (H. Kapel); 17-11 1 ex. te Hoorn, $\pm$ 3-1 2 ex. enkele dagen te Beemster (P. de Vries); 2-2 1 ex. polder Sommeldijk, Flakkee (Vroegindewijl).

Zwarte Specht

21-11 5 maal gehoord tussen Bentveld en Oranjekom, A. W. duinen (Swart); 1 ex. Kennemerduinen (J. Bakker); zie ook jrg. 5, p. 89, 22-12 1 ex. Haalen L. van de zomer daar ook

gezien (Minkenberg); 5-12 1 ex. Corverslaan, 's-Graveland (Wijsman); 22-1 1 ex. landgoed „Grote Meer” Ossendrecht, hier zeer sporadisch (Tonino); 13-6, 27-6, 20-7, 3-8, 9-8, 18-9, 21-10, 8-12, 10-2, 24-2 & 1-3 resp. 2, 1, 2, 2, 2, 1, 2, 1, 2, 2 & 1 ex. bos te Herpen (Megens).

Boerenzwaluw

1-11 3 ex. overvl. van O. naar W. Driesum Fr. (Van der Ploeg, Jansen).

Beflijster

3 & 6-5 1957 $\pm$ 6 ex. Gooilust, Hilversum (Wijsman); 23-10 5 ex. Kroonspolder, Vlieland (Dr. Kluijver, J. J. Smit, Zwart, Taapken).

Gekraagde roodstaart

25-10 1 ex. Vlieland (J. J. Smit, Zwart, Taapken); 9-11 1 ex. te Haren Gr. (Van Zon).

Braamsluiper

27-10 1 ex. Vlieland (J. J. Smit, Zwart, Taapken).

Zwartkoptuinfluiser

4-1 tot tenm. 9-1 1 ♂ Oudkarspel, Langedijk, voedt zich met bessen (Mandemaker).

Grauwe vliegenvanger

27-10 1 ex. Vlieland (J. J. Smit, Zwart).

Kleine vliegenvanger

27-10 1 ex. Vlieland (J. J. Smit, Zwart, Taapken).

Strandleeuwerik

26-1 7 ex. op de Knardijk, Oost Flevoland (Dr. J. A. Smits).

Grote gele kwikstaart

28-10 1 ex. Griftoever, Rhenen (Schoemaker, Jansen); 17-11 t/m 1-12 vrijwel dagelijks Griftoever, Veenendaal (Jansen & zoon); 25-1 t/m 28-1 dagelijks aldaar (M. T. Jansen, H. W. Jansen Jr.).

Witte kwikstaart

11-12 1 ex. Nieuwland Z.-Vl. (J. Bakker, med. Enkelaar); 21-12 1 ex. ten ZW. van R'dam (Klaar); 1-12 1 ex. Scharwoude N.H. (P. de Vries); 20-2 1 ex. vest Hulst (De Kauwer, med. Enkelaar), 20-2 1 ex. Schoondijke, 27-2 1 ex. Retranchement (Enkelaar), 6 & 7-3 enkele ex. Ommen (Van Elburg).

Klapkester

24-11 1 ex. Deventer (Dijkema); 4-1 1 ex. bij Terlet (J. J. Smit); 23-2 & 26-2 1 ex. bij Ommen (Van Elburg).

Gegevens over zaagbekken

De afgelopen winter werden op verschillende plaatsen grotere aantallen zagerachtigen (vooral *grote zaagbek* en *nonnetje*) gezien, dan in andere jaren het geval is.

Bovendien werden op het IJsselmeer regelmatig *eidereenden* en *zwarte zee-eenden* gezien. Soorten, die tot voor kort tot de zeldzame wintergasten van het IJsselmeer gerekend moesten worden.

Ook in Engeland kwamen, blijkens een oproep voor waarnemingen in „British Birds”, bijzondere aantallen eenden voor.

Blijkbaar hebben we hier te doen met een verschuiving van eenden-concentraties van grote omvang, mogelijk onder invloed van de weersomstandigheden.

Ondergetekende vraagt dan ook aan allen, die waarnemingen hebben gedaan van concentraties van bovengenoemde soorten (dus: *grote zaagbek*, *nonnetje*, *eidereend* en *zwarte zee-eend*). Ook waarnemingen van ganzen zijn zeer welkom, deze waarnemingen aan hem op te sturen. Liefst met de mededeling of in andere jaren de soorten op de plaats van waarneming in dezelfde of in geringere aantallen voorkwamen, zodat een vergelijking gemaakt kan worden.

ALFRED BLOK
Boterdiepstraat 6 I
A'dam (Z.).

Vuurgoudhaantje

22-9 1 ex. terrein duinwaterl.
's-Gravenhage (Ros); 6-11
1 ex. Hoorn, 17-11 3 ex. Hoorn
tussen heel veel gewone Goud-
haantjes die bij tientallen op
24 & 27-10, 6, 10, 12, 15, 17,
20, 26 & 27-11, 1 & 19-12 aan-
wezig waren (P. de Vries);
21-11 1 ex. A.W. Duinen
(Swart).

Notenkraker

11-3 1 ex. te Apeldoorn, daar
half januari 1957 zelfs 3 ex.
gezien (Boer Leffef, med.
Braaksmā).

Putter

21-11 zingend ♂ apart en 2 ex.
tussen ± 50 Barmisjzen, Oran-
jekom A.W. duinen, 29-11 4 ex.
IJ-dijk, Amsterdam, 28/30-12
3 ex. Westerdoksdijk Amster-
dam C., het voorkomen is mis-
schien in verband te brengen
met voormalig broedgebied
B.P.M.-terrein (Shell) aan de
overkant van het IJ (Swart);
23-12 ± 20 ex. Weert (De
Haan); 9-2 tenm. 2 ex. Zaan-
dijk (J. J. Smit); 9-2 4 ex.
Laren N.H. (Frencken); 14 &
15-2 ruig terrein 10 ex. Am-

sterdam W. (M. Bakker); 1-12
2 ex. pier Huizen (Frencken).

Frater

1-12 4 ex. Normert, Wieringen
(Philippona); 23-11 ± 30 ex.
ZW. Zoutkamp (Van Eck).

Barmsijs

21-11 ± 50 ex. bij Oranjekom,
A.W. duinen (Swart); 23-12
1 ex. Kralingerhout (Vester-
gaard, Vis, Klaar, v.d. Weerd);
26-10 ± 30 ex. ZW. Zout-
kamp (Van Eck).

Kruisbek

Midden november 7 ex., w.o.
bloedrode ex. Ede (H. W. Vis-
ser); ± 22-1 tot ± 8-2 6-8 ex.
Bilthoven (Dr. de Lange); 15-2
troepje gezien en gehoord,
tenm. 5 ex. Bilthoven (Dr. G.
A. Brouwer).

Goudvink ;

1957 broedgeval te Nunspeet
(A. Smit); 27-10 & 28-10 1 ex.
Rhenen, 7-11 2 ex. idem, 10-11
minstens 12 ex. Rhenen (Jan-
sen & zn.); 10-12 1 ex. Hilver-
sum (Wijsman); 31-12 5 ♂ ♂
Nunspeet (A. Smit); 1-12 1 ex.
bossen Laag-Keppel (Lucas-
sen); 6-1 1 ex. Baexum L.

(Minkenberg); 8-1 1 ♂ en 2 ♀
Nunspeet (A. Smit); 10-1 ±
200 ex. Weert (De Haan);
28-1 ♀ 3-2 1 ♂ en 2 ♀ ♀ Nun-
speet (A. Smit), 16/23-3 paar-
tjes Raaweg, Hilversum (Dr. J.
A. Smits).

Grauwe gors

1957 broedgeval bij Nunspeet
(A. Smit).

Sneeuwgors

22-11 1 ex. dam Oostvoorne
(Ouweneel); 26-11 en 23-12
troepje te Kruiningen (Toni-
no); 23-12 23 ex. Anjum
(Draaijer, Ouweneel); 29-12
± 30 ex. opgespoten terrein
A'dam Z. (Frieswijk); 28-1
3 ex. dam Oostvoorne (V. d.
Beek, Ouweneel, Draaijer);
1-3 ♀ Eempolders (Dr. J. A.
Smits, W. Schipper).

IJsgors

23-12 2 exempl. Oostmahorn
(Draaijer, Ouweneel); 8 & 12-2
3 ex. (1 ♂ 2 ♀ ♀) Sloterveer,
Amsterdam W. (M. Bakker).

Opgaven voor deze rubriek
rechtstreeks aan J. Taapken,
Utrechtsestraatweg 43, Hilver-
sum.